

1

Kaivaukset Vanajan pitäjän Kantolan talon Konkipellossa.

Vanajan pitäjän Mäskälän kylässä ennen Katisten kartanoon kuuluneen, nykyään Hämeenlinnan kaupungin omistaman Kantolan talon n.s. Konkipellossa keksi ylioppilas E. Sarasmo kesällä 1939 pienen kalmiston. Se sijaitsee n. 550 m Vanajan kirkosta pohjoisluoteeseen ja n. 200 m Kantolan talosta länteen ja saman verran OTK:n sahasta ja puusepän-tehtaasta kaakkoon. Vanajaveden rantaan on kalmistopaikasta matkaa n. 400 m. Rantaan päin kalmistoalaa viettää loivasti. Kalmisto on keskellä peltoa, maanviljelyksen yhteydessä ainakin osittain raivaamatta jäänyt kumppare. Sen laajuus oli nyt n. 16 x 8 m, mutta ilmeisesti tämä oli enää vain pieni osa laajemmasta tuhonomaksi joutuneesta kenttäkalmistosta. Sen tutkiminen oli välttämätöntä siitä syystä, että Hämeenlinnan kaupunki myy tältä alueelta tehdastontteja, joten kalmistoa uhkasi varma tuhoutuminen.

Säilynyt kalmiston osa kohosi ympäristöstään matalana kumpuna. Korkein kohta oli kaakkoiskulmassa (ks. läpileikkausta, joka on piirretty tältä kohdalta). Länsiosaa on yritetty viljellä ja pintakerrokset ovat siten tuhoutuneet. Rakenteeltaan oli tämä hautauspaikka tyypillinen kenttäkalmisto, kiviä oli ehjänä säilyneessä kohdassa useassa kerroksessa. Minkäänlaista keskustaa ei saattanut havaita. Ladelma oli suurin piirtein kauttaaltaan yhdenlaista, niinikään maanlaatu, nim. hiekan sekaista multaa. Ainoa silmiin pistävämpi kohta oli

ruuduissa D - E:4, jossa muuta kohtaa syvempänä olevaan kuoppaan oli pantu runsaasti sekä esineitä että luita (ks. erikoiskarttaa). Maa oli tällä kohdalla myös erikoisen tuhkapitoinen.

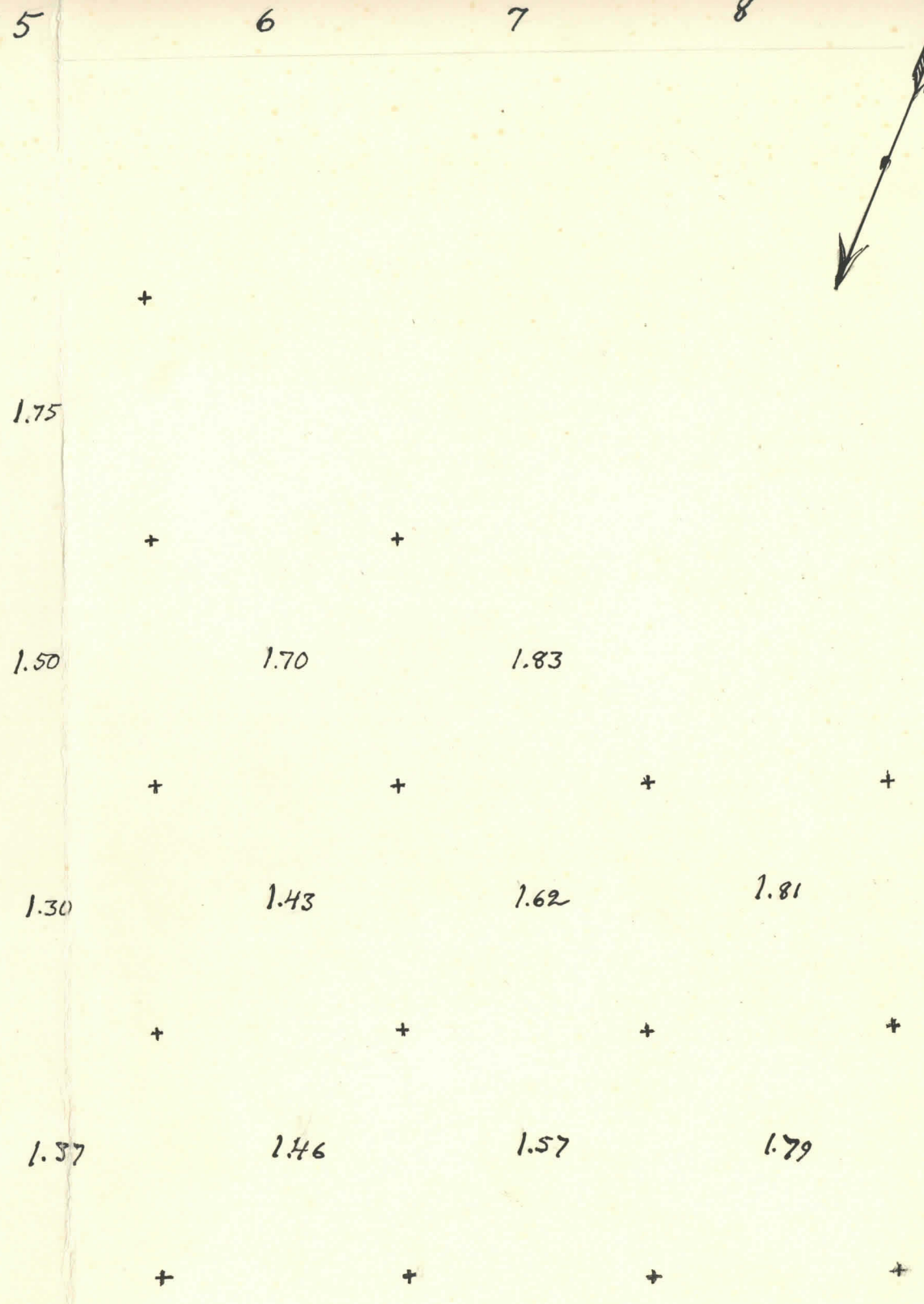
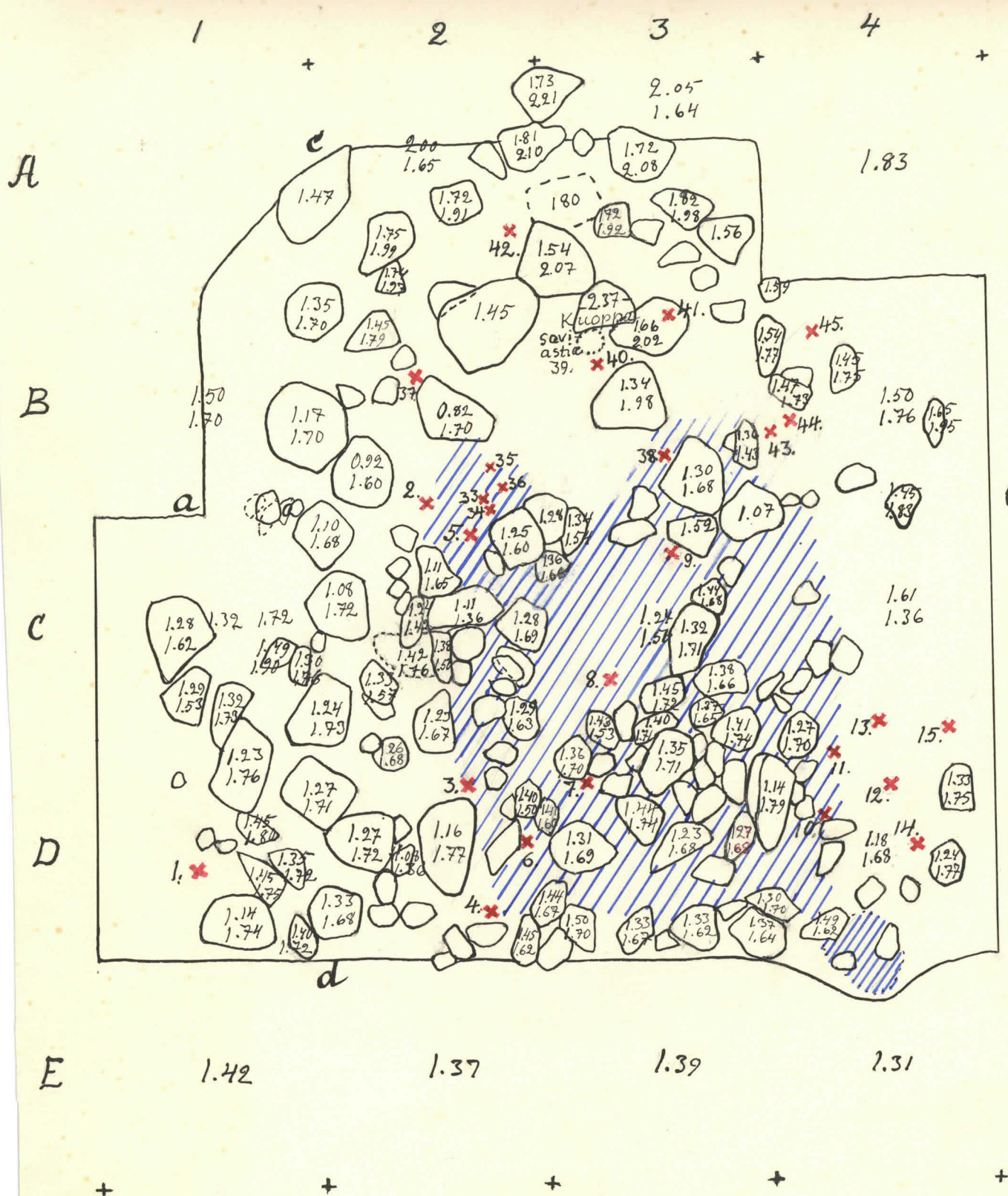
Kalmiston käyttöaika on ollut verraten pitkä. Vanhin esine on 300- 400-luvulta ja ainakin 800-luvulta, jollei vieläkin myöhempiä, ovat nuorimmat. Esineitten iän suhteen ei myöskään ole havaittavissa minkäänlaista ryhmittymistä, vaan esineet näyttävät olevan aivan sekaisin. Esineitten sijainti oli myös epäsäännöllinen. Niitä oli kiveyksen kaikissa kerroksissa ja yhtä hyvin aivan kulttuurimaan pohjassa kuin sen pintakerroksissakin. Luettelo on merkitty kukin esineen jälkeensä kohdasta ja miltä syvyydeltä se on löydetty.

Varojen puutteessa kalmiston tutkiminen jäi kesken. On luultavaa, että kalmistoa jatkuu vielä jonkin verran tutkittavaksi alueesta länteen ja pohjoiseen päin eli sillä alueella, missä tavataan kiveystä.

Kaivauksia suoritettiin kesäkuun 12 - 20 p:n välisenä aikana intendentti H. Salmon johdolla ja ylioppilas O. Korosuon avustamana.

Helsingissä syyskuussa 1945.

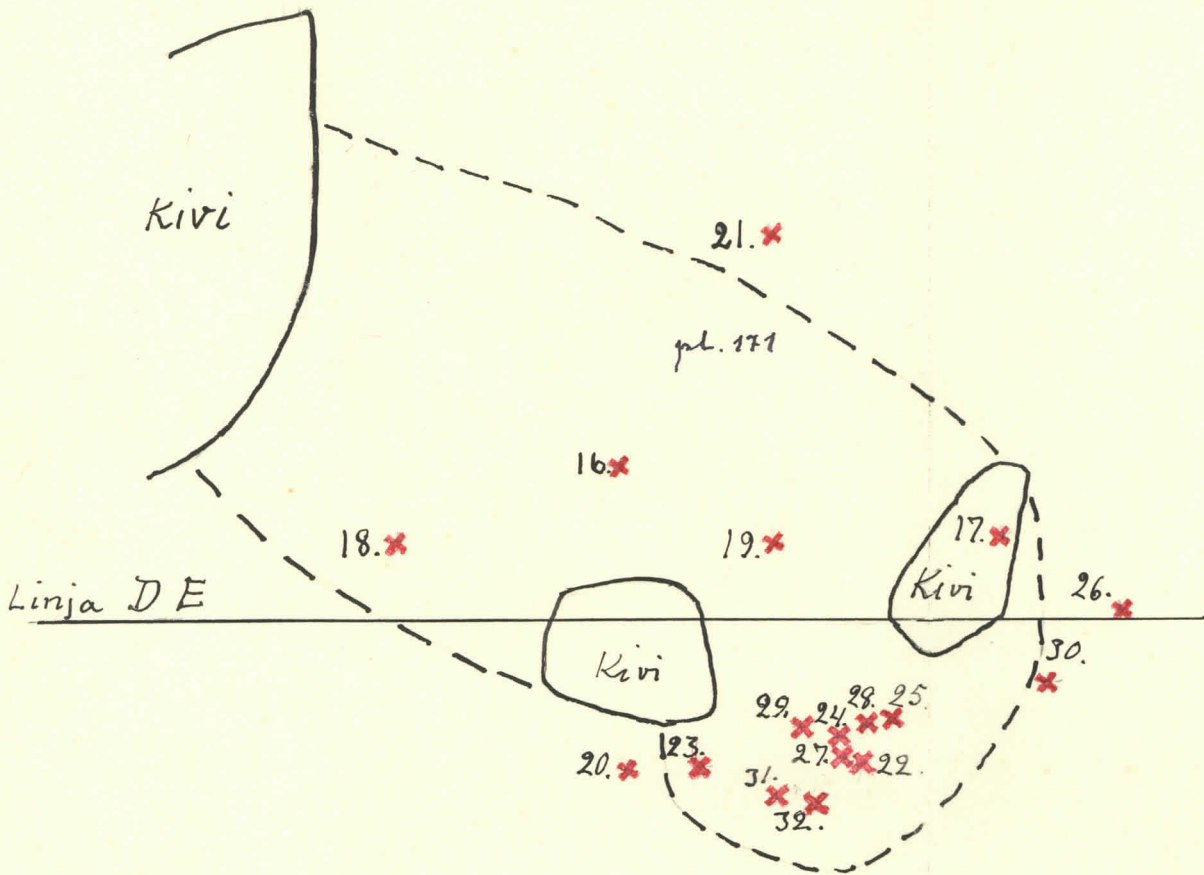
Herman Salmo

D1	1.28
	1.73
D2	1.18
	1.73
C2	1.13
	1.62
D3	1.23
	1.60
B3	1.31
	1.73
B2	1.22
	1.75

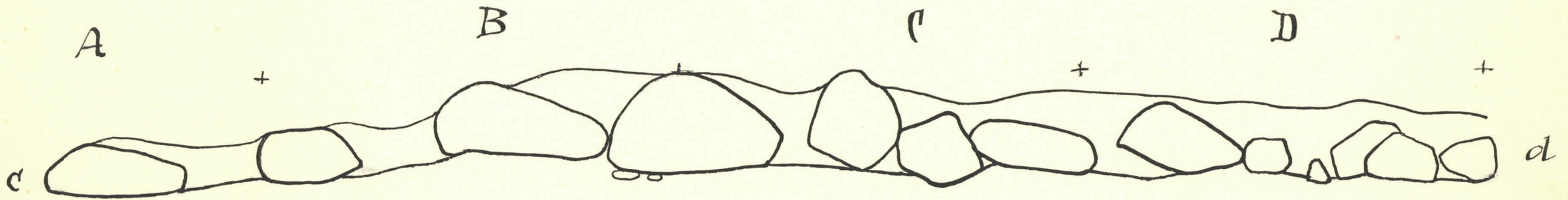
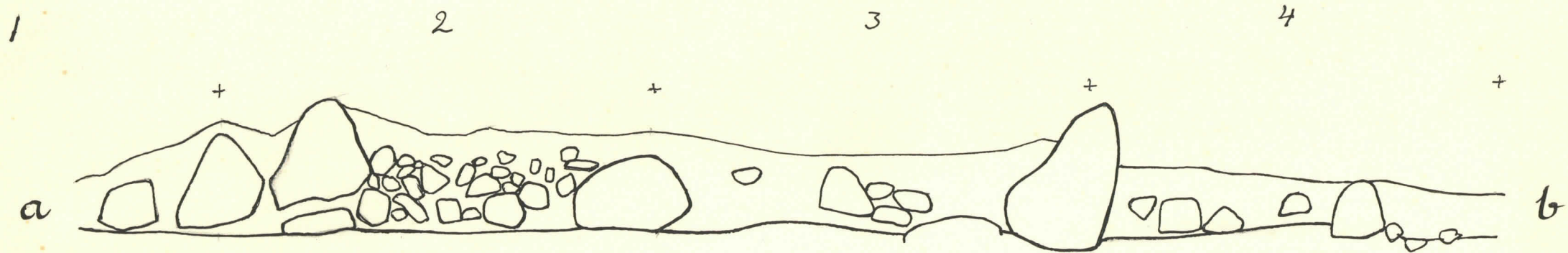
Vanaja, Kantola
 Osmo Krohn
 1945
 1:50

Kp 113 kiven kirkonpuol. päässä 30m O kaivauksesta L. D.
 /// Luita

Vanaja, Kantola.
Osmo Krohn

1945
1:10

Vanaja, Kantola.

Osmo Krohn

Poikkileikkaukset linjoilla a-b ja c-d

1945

1:25

Vanaja, Kantola, Konkipelto.

N° 14369

Kalmistoalue
etelästä kuvattu-
na.

N° 14370.

Kalmistoalue
Kantolan talosta
käsien kuvattuna.
Tarkana OJK:n
saha.

N° 14371.

Kalmisto kohon
matalaa kumpu-
na. Etelästä päin
kuvattu.

N° 14372.

Kalmisto tuo-
teesta.

Vanaja, Kantola, Koukiperälto.

N° 14373.
Näköala Kalmis-
Tosta etelään.

N° 14374.
Kalmistoa tuet-
kitaan.

N° 14375.
Näköala Kalmis-
Tosta luoteeseen.
Tallana OIK:in saka.

N° 14376.
Näköala Kalmis-
Tosta Vanajan
kirkolle.

Vanaja, Kantola, Koukipelto.

N° 14377.
Leikkaukset a-b.

N° 14378
Leikkaukset a-b jätet.

N° 14379.
Maatäytettä
kalvustossa.

N° 14380.
Poljan 11455:29
löytökohta.

Vanaja, Kantola, Kankipallo.

N° 14281.

Kaivajat:
nti Lohke
ma Partanen
?

yliopp. Koromo.

N° 14282.

yliopp. Koromo
kantoilta.